

Nyhetsbrev juni 2022

– Minoritetsarbetet i Umeå kommun

Vårens arbete

Våren har erbjudit många olika typer av aktiviteter för de nationella minoriteterna, dessa har varit efterlängtade efter pandemin. Speciellt aktiviteterna på Seniortorget har erbjudit olika typer av sammankomster och händelser. Det har även genomförts interna utbildningar om minoritetslagens grundskydd med Marie B Hagsgård, ordförande i Europarådets expertkommitté för ramkonventionen för skydd av nationella minoriteter. Målgruppen har varit politiker och tjänstepersoner. Under hösten 2021 erbjöds denna utbildning även för minoriteterna.

Umeå kommun har påbörjat verksamhetsspecifika samråd enligt årshjul som har presenterats och samråtts på övergripande samråd med de nationella minoriteterna. Under våren har samråd genomförts inom äldreomsorg den 9 februari, kultur och fritid den 15–17 februari och inom område utbildning den 3 maj (för- och grundskola) och 17 maj (förskola). Samrådets genomfördes digitalt och de erbjöd minoriteterna en möjlighet att ta upp frågor som berörde en specifik verksamhet. Vissa av dessa samråd genomfördes med en gemensam inledning och sedan kunde man samlas minoritetsvis i mindre grupper. Vissa av samråden erbjöds till alla minoriteter för sig. Det har tidigare framförts önskemål om att delar av samråden kan vara gemensamma men det finns också frågor som berör grupperna olika. Protokollen finns på webben ([länk](#)).

Medborgardialog och demokratiutveckling, ett pågående arbete

För att skapa tillit till det demokratiska systemet och för att utveckla ett hållbart samhälle behöver Umeå kommun utveckla medborgarnas möjligheter till inflytande och delaktighet i kommunens verksamheter och utveckling. Arbetet med dessa frågor fortsätter bland annat med en utbildning om medborgardialog samt genomförandet av den nya samrådsmodellen.

Informationskampanjen Rättigheter ger möjligheter

Under 2022 har Umeå kommun drivit informationskampanjen *Rättigheter ger möjligheter* vidare. Kampanjen har pågått under två år, mest digitalt. Syftet med kampanjen är att synliggöra de nationella minoriteterna och sprida kunskap om dem hos medborgare i Umeå. Syftet är också att informera om delar av kommunens service på de nationella minoritetsspråken och vilka rättigheter som de nationella minoriteterna har.

Kampanjen avslutades i april och den har nått över 100 000 personer. Tanken är att kampanjen ska fortsätta under hösten 2022. Kampanjen har lyft fram alla nationella minoriteter och har bland annat ökat antalet besökare på kommunens webbsidor som rör dessa frågor.

Delaktighetsaktivitet för barn och unga

Den 18 maj genomförde Umeå kommun en delaktighetsaktivitet med elever som deltar i modersmålsundervisning på något av de fem nationella minoritetsspråken. Syftet med delaktighetsaktiviteten var att tillsammans med barn och unga utveckla former för delaktighet och inflytande i frågor som berör målgruppen utifrån ett nationellt minoritetsperspektiv. Målet var att eleverna ska uppleva delaktighet och reellt inflytande i frågor som berör dem.

Delaktighetsaktiviteten genomfördes på Väven där eleverna träffade pedagoger, tjänstepersoner och politiker inom områdena utbildning, kultur och fritid för att diskutera och uttrycka behov som gäller bland annat bibliotekets utbud, kulturskolan, utbildning och önskemål gällande Föreningsbyrån och vad de kan erbjuda. Inför delaktighetsaktiviteten besvarade eleverna en enkät om utformningen av kommunens språkduschar. Sammanställningen från delaktighetsaktiviteten kommer att vara ett underlag för planeringen av aktiviteter i framtiden på bland annat språkduscharna.

Urfolks- och minoritetsfestival

Den 20–22 maj genomförde Västerbottens museum och de nationella minoriteterna i Umeå en urfolk- och minoritetsfestival där judiska, romska, sverigefinska, tornedalska och samiska språk-, kultur- och rättighetsfrågor stod i centrum. Besökarna fick ta del av olika typer av föreläsningar, livemusik, utbio, teater, karaoke, marknad, poesi, kokkaffe vid elden med mera. Innehållet hade planerats tillsammans med minoriteterna själva.

Bild 1. Urfolks- och minoritetsfestivalen synliggjorde de nationella minoritetsspråken på sin affisch.

Utbildningsdagar om minoritetslagens grundskydd

Två utbildningstillfällen om minoritetslagens grundskydd har genomförts under våren med Marie B Hagsgård, ordförande i Europarådets expertkommitté för ramkonventionen för skydd av nationella minoriteter. Det första tillfället anordnades för nämndernas presidier och det andra tillfället för politiker och tjänstepersoner. Utbildningsdagen var ett led i Umeå kommuns arbete att utveckla samrådsformer tillsammans med de nationella minoriteterna i Umeå.

Utbildning

Processutbildning för att stärka språk, kultur och identitet

Kommunen har genomfört olika typer av inventeringar och kartläggningar inom område utbildning och identifierat behov av att utveckla språk, kultur och identitet i förskolans undervisning. Utifrån det har kommunen genomfört en processutbildning i språkliga modeller för undervisning i och på nationella minoritetsspråk. Utgångspunkterna har varit förskoleavdelningarna för samiska och finska.

Syftet med processutbildningen är att undersöka framgångsrika språkmodeller i undervisningen för första- och andraspråkare av nationella minoritetsspråk i förskolan. Målet är att skapa samsyn och processutbildningen omfattar ledning, chefer och pedagoger i enheterna.

Genom undervisning i och på nationella minoritetsspråk skapas förutsättningarna för att stärka språken, kulturen och identiteten från det lilla barnet till den nästan vuxna. Kommunen planerar att förbereda för en gemensam förskola för förvaltningspråken som har processnamnet "Under ett och samma tak."

Förskola på finska och samiska

Umeå kommun arbetar med samrådsformer med fokus på nationella minoriteter inom området utbildning och med fokus på förvaltningspråken finska och samiska. De finska hemvistena på förskolan Lundagård och den samiska avdelningen Hublluo på förskolan Snöflingan deltar i den processutbildningen för att lära tillsammans och öka kunskapen kring olika språkmodeller.

Under 2022 har avdelningarna varit i full gång med 36 barn och det har funnits kö till förskolan. Nästan all personal är finsktalande. Den samiska förskoleavdelningen Hublluo har för närvarande personal som talar nordsamiska och genom språknavet kompletteras språkmiljön med ytterligare språkstöd syd- och nordsamiska.

Språknav och språkduschar

Naven är en del i att ge kompetensförstärkning i Umeå kommuns förskolor och skolor om vad det innebär att tillhöra en nationell minoritet samt hur förskolan och skolan kan arbeta med att stärka kunskaperna bland barn och elever.

Språkstödjarna från KCF träffar personalen regelbundet och ska stödja förskolans planering av en fungerande och hållbar grundverksamhet.

Under våren har två språkduschar genomförts för barn i förskolan och elever i grundskolan och gymnasiet. Språkduscharna på samiska genomfördes på förskolan Snöflingan och språkduscharna på finska och meänkieli på förskolan Lundagård. Språkduscharna kunde äntligen genomföras på plats vilket var väldigt uppskattat. Inbjudan har skickats ut via UNIKUM samt via annonsering och kommunens webb. Språkduscharna kommer att fortsätta under hösten.

Äldreomsorg

Seniortorget

I början av oktober 2021 invigdes Seniortorget i Turistbyråns tidigare lokaler på Renmarkstorget. Seniortorget är en plats där seniorer och anhöriga i Umeå erbjuds inspiration och information så att fler kan göra aktiva val för att leva ett så självständigt och gott liv som möjligt.

På Seniortorget har exempelvis två minoritetsmingel anordnats för seniorer som tillhör de nationella minoriteterna. Det är en aktivitet som kommer att genomföras två gånger per termin med olika teman som planeras tillsammans med deltagarna.

Nätverk för finska och meänkieli inom socialtjänsten

Det finns ett nätverk inom socialtjänsten utifrån behov för att kunna utbyta erfarenheter och diskutera frågor som rör implementering och följsamhet till lagstiftningens intentioner inom socialtjänsten. Syftet med nätverket är att stärka de punkter/åtgärder som är viktiga att förbättra i verksamheten utifrån Umeå kommuns uppdrag i förvaltningsområdet för finska och nu även för meänkieli. Kommunikation och information är särskilt viktigt att samordna inom socialtjänsten. Nätverket samlas två gånger per år.

Aktiviteter för finsktalande seniorer

Under våren har man återigen kunnat genomföra olika aktiviteter för gruppen finsktalande äldre. Många av aktiviteterna har ägt rum på Seniortorget, exempelvis Minoritetsmingel. Minglet har haft olika teman under våren och lyft fram språk och kultur. Under våren har andra arrangemang ordnats såsom Sverigefinnarnas dag den 24 februari på Väven och en

spelning med Darya & Månskensorkestern Vävenscenen den 5 mars. Spelningen blev mycket lyckad och lockade till sig många besökare.

Det har även kokats soppa och handarbetats under våren men även visats film bl a *70 är bara en siffra* på Folkets bio.

Bild 2. Darya & Månskensorkestern spelar finsk tango med inslag av exotica, beguine, finsk ståltrådsrock, vals, iranska krigssånger och schlager.

Aktiviteter för samiska seniorer

Från och med februari 2022 har de samiska seniorerna återigen kunnat samlas regelbundet på Tráhppie för social samvaro, föreläsningar och andra aktiviteter. Under våren har Umeå kommun samarbetat med Såhkie – Umeå sameförening och projektet Golleguolli som drivs av Svenska Samernas Riksförbund för att erbjuda deltagarna samisk mat med temat fisk. Tre lunchtillfällen anordnades där deltagarna uppmuntrades att dela med sig av minnen kring fisk och fiske. I maj deltog de samiska seniorerna tillsammans med samordnaren för samisk äldreomsorg på urfolks- och minoritetsfestivalen på Gammlia för att sprida information om kommunens aktiviteter för samiska seniorer och locka fler deltagare. Terminen avslutades med en gemensam minoritetspicknick på Tráhppie för seniorer som tillhör någon av de nationella minoriteterna.

Kontakt

Besök gärna våra sidor www.umea.se/minoriteter, www.umea.se/suomeksi (för nyheter på finska) och www.facebook.com/ubmeje (för samiska händelser) för mer information om vad som sker i Umeå vad gäller Umeå kommun som förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska.

Aino Dahl

minoritetssamordnare
aino.dahl@umea.se
070-622 56 77

Peter Steggo

minoritetssamordnare
peter.steggo@umea.se
070-201 04 95

Riitta Päivärinta Stenvall

samordnare för äldreomsorgen
(finska och meänkieli)
riitta.paivarinta@umea.se
070-272 91 07

Camilla Törnroos

samordnare för äldreomsorgen
(samiska)
camilla.tornroos@umea.se
076-800 21 01